

Saturnus. Een constellatie welke naar de berekening van Keppler en Ideler, in het jaar 747 na de stichting van Rome moet hebben plaats gehad. Beide planeten toch waren, volgens de berekeningen dezer sterrenkundigen, toen in conjunctie en op één graad afstand slechts van elkaar verwijderd te zien.

„Zich gelwend tot het gebed.”

Als de Heere Sion zal opge-
bouwd hebben, in zijne heer-
lijkheid zal verschenen zijn.
Zich gelwend tot het gebed
hebben, die gansch
ontbloeit, is, en niet versmaad
hebben hunlieder gebed.
Psalm 137: 17, 18.

Hoe nu? Wendt de Heere zich eerst na lang wachten tot ons gebed? Is Hij dan niet de alomtegenwoordige? Is niet elk stamen en aluisterend des gebeds Hem bekend, eer er nog een woord op uw tong is? En hoe kan Hij, de Alwetende, dan eerst onaanvaardig van verre staan, om eerst op een later oogenblik op te merken, dat wij biddende waren, en zich alnu te wenden tot ons aanvankelijk door Hem ver-
waarloosd gebed?

En toch, dat dit bedoeld wordt, is buiten twi-
fel. De psalmist staat voor een gesloten hemel. Er gaat smeking op uit de ellende, maar de ellende houdt aan, en de Heere rookt tegen het gebed van zijn volk. De erfrijd die niet bidt en God niet kent, wordt door Jehovah gestekt. Jehovah's eigen bondsvolk blijft terug-
geslagen. God verbergt zijn aangezicht. En nu roept de Psalmist: „o, Heere, hoor mijn gebed en laat mijn roep tot u komen. Verberg uw aangezicht niet voor mij. Op den eiken dag dat ik tot u roep, verhoor mij haastelijk.”

Dit ontlaast zijn binnenside. In profes-
tischen overmoed grijpt hij den dag reeds, waarop de Heere het gebed van zijn volk weer zal hooren, en zegt alnu door die gedachte bezielt: „Als de Heere zich gelwend tot het gebed van wij gansch ontbloeit zijn, en niet versmaad zal hebben hun lieder gebed, dan zullen alle koningen der aarde den Heere vrezen.”

Feitelijk verkeert hij dus nog in een periode, dat de Heere zich doof houdt voor zijn volk, en dat nog in de toekomst ligt het oogenblik, dat de Heere zich wenden tot de smeking van zijn volk.

Wat dunkt u nu? Heeft de psalmist de be-
denkingen, die uit het wezen Gods tegen deze menscheleke voorstelling rijzen, niet gevoeld en niet gekend, en staat hij zooveel hooger dan de psalmist dat hij u gedachten opkomen, die hem vreemd waren?

Maar ellieve, wie heeft dan de alomtegen-
woordigheid en de alwetendheid Gods rijker bezongen dan juist hij? Zijn niet al uw uitdrukkingen, waarin hij uwe bede kleedt, uit zijn rangen genomen? Zong niet hij: „Zal die God, die het oor geplant heeft, niet hooren?” Zong niet hij uit: „Eer er nog een woord op mijn tong is, zie, Heere, gij weet het al?” En heette het niet in zijn lieder: „Gij bezet mij van achteren en van voren; de kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.”

Maar immers, het is de psalmist, die heel de Christenheid Gods deugden heeft voor-
gezongen, en de verborgenheden van het Eeuwige Wezen liggen nergens klaarder dan in zijn taal voor ons, al naar ge wilt ontsluit of omsluit.

En als dan toch diezelfde innig-vrome zan-
ger ons keer op keer van onzen God, ook in de zake des gebeds, op zoo echt menscheleke wijze spreekt, wat ligt hierin dan anders uitgedrukt, dan dat die omgast staat uit het verkeer tusschen mensch en mensch ook bij den verborgen omgang met onzen God, zijn betekenis behoudt, en dat er daarom oogenblikken zijn, dat God van ons gebed is afgewend, en daarna, Hem zij lof, weer andere, dat Hij zich tot ons gebed wendt.

Ge gelooft in den Christus. Ge gelooft, dat waar is, wat Christus sprak: „Wie mij gesien heeft, die heeft den Vader gezien, wat zegt gij dan: toon ons den Vader?” Ge knielt zelf niet de betuiging: Mijn Heere en mijn God! voor Hem neer.

Maar wat is de vleeschwording van het Woord dan anders dan de menschenwording Gods? En wat baat u die menschenwording Gods, zoo ge niet voelt, hoe in den Chris-
tus uw God u menscheleke nabijheid is ge-
komen.

Tot op Bethlehem sprak uw God u toe in het menscheleke woord, maar in den Christus verschijnt uw God u in uw menscheleke natuur. Hij ontdekt, Hij openbaart zich aan u als de Zoon des menschen. Een menscheleke hart spreekt hier in menscheleke taal, menscheleke gewaarwordingen uit. Zoals de apostel het zegt: Ze hebben in Jezus niet alleen wat Godes is gezien en gehoord, maar ze hebben in Jezus gezien, menscheleke aangezicht, reed voor zich gezien, het eeuwig-Goddelijke in menscheleke gestalte en in menscheleke vorm.

Heel uw Christelijk geloof, heel uw Chris-
telijk belijden rust alsoo in de klare overtuiging, dat uw God u niet op heeft geleid, dat ge in oneindige begrippen u uw God zoudt laten ontglippen, maar, omgekeerd, dat Hij u in uw menscheleke natuur, in menscheleken vorm en in menscheleke taal steeds nabijheid zou komen, om door uw menscheleke hart warme, rijke gemeenschap met uw God voor u mogelijk te maken.

Jezus geeft u geen hooge begripsbepalingen van het oneindige in den Eeuwige, maar hij toont u in God uw Vader en roept u op om zijn kind te zijn, en in kinderlijk vertrouwen, op kinderlijke wijze, en kinderlijk gemeenzaam met uw God te verkeer.

Meer nog, ge zult verstaan, dat hier werke-
lijkheid aan ten grondslag ligt. Dat dit alles niet schijn, maar wezenlijk is, want dat God u schijnt naar zijn beeld. Dat dus in het menscheleke, bij al het breed verschil, Godde-
lijke realiteit ligt afgedrukt. En dat, als het Woord vleesch wordt, deze menschenwording van den Zoon Gods met uw schepping naar den beeld Gods rechtstreeks samenhangt.

En nu zoudt gij dat alles te niet willen doen, door voor deze warme, rijke gemeenschap, die gij niet anders dan op menscheleke wijze met uw God kunt oefenen, heel een stel van af-
getrokken begrippen over Gods oneindigheid in de plaats te schuiven, en zoo een afstand tusschen u en uw God te scheppen, die alle verkeer, allen omgang, alle zielgemeenschap uitsluit.

Laat dat over aan wijgereen, die geen bidders, aan dorre Godgeleerden, die geen

kind van hun Vader in de hemelen zijn; en gij, heb uw God lief, zoals alleen de kindsomgang met uw God die liefde tot warme uitdrukking brengt.

Bovendien, ge merkt immers zelt gedurig, hoe de praktijk van uw bidden het zegel op het woord van den psalmist zet. Hoe de ene maal de hemel voor u geopend was, en onder uw bidden de engelen Gods opklommen en nederdaalden om uw gebeden voor Gods troon te dragen, maar ook hoe een ander maal uw gebedstaal verdoorde en uw woorden alsterugloegen, en de ommegeengden des hemels, gelijk Job het noemt, voor u gesloten waren. De ene maal zal er een onmiddellijk hooren en een rechtstreeks verhooren zijn, een ander maal voelt ge u ommuurd en op u zelve teruggeworpen, en is het, of er geen God leeft om u te verhooren.

En als er dan een keerpunt komt, dat ge in die benauwde afgeslotenheid de poorte des hemels weer voelt opengaan, en voelt hoe nu uw gebed vrijen doorgang tot den troon des Almachtigen verkrijgt, dan verstaat ge zoo ten volle uit eigen gebedspraktijk, wat de psalmist hier zong van het heerlijk oogenblik, waarop de Heere zich weer wendt tot het gebed van een ziel die gansch ontbloeit was.

En is, welbezien, alle oplossing van dit schijnbaar tegenstrijdige hier wel zoo volstrekt uitgesloten, als het schijnt?

Stellig niet, mits ge een oog hebt voor de werkzaamheid van uw God ook in uw gebedsleven.

Ja, als ge waant, dat uw bidden uit u zelf opkomt; zoo ge niet gelooft dat ook de geest der gebeden van uw God in u uitgaat; en u dus inbeeldt, dat de eerste actie van uw God in u uw gebed eerst aanvangt als Hij uw gebed hoort en verhoort, dan zeker staat ge hier voor een onoplosbaar raadsel.

Maar neem het nu eens anders, en immers meer waar, en maak het u duidelijk, hoe ook uw gebedsleven door God zelf in u gewekt, geleid en gedragen wordt, en immers het licht gaat voor u op.

De landman zaait het zaad in de omge-
ploegde voren, en laat het stil zijn werking doen, om eerst als de dauw des hemels en zonnemarmen het zaad heeft doen uitsproeten en de halm heeft doen opschieten en in de halm de aïre heeft doen rijpen, zich alnu weer tot dien akker te wenden, om zijn sikkel in het koren te slaan.

En is het zoo ook niet in ons gebedsleven?

Ook hier begint onze Vader die in de hemelen is, met het zaad des gebeds in ons hart uit te strooien. Maar dan volgt een langzaam proces. Dan moet dat gebedsleven in ons tot ontwik-
keling komen, en moet het gebed in onze ziel rijpen. En eerst als dit resultaat verkregen is, en het gebed in ons zich in dien hoogen vorm ontloopt, dan zendt de hemelsche Landman zich weer tot het gebedsleven in ons, en dan komt het rijke hooren en het verhooren van wat uit onze ziel tot Hem opkomt.

Zoo is het met ons gebedsleven als den geheel genomen. Door dwaze gebieden komen we tot gezuiverde gebeden. Door aardse gebeden tot die heilige gebeden, die door de dauw van boven zijn nat gemaakt en den glans uitsralen van hooger zonnegloed. Maar zoo is het ook met onze enkele gebeden.

Ook die enkele gebeden zijn niet aanstonds gelouterd en rijp. Ook die doorloopen in onze ziel een proces. Ook die komen uit een wortel op en ontwikkelen zich eerst van lieverlede tot een gebed, zooals onze Vader die in de hemelen is, ze van zijn kind verwacht. Tot een gebed, dat niet maar een klank der lippen is, maar opkomt diep uit het hart. Tot een gebed, waar eigen zin en neiging met overeenstemt. Tot een gebed, waarin niet een opwellende gedachte, maar heel onze persoon zich uitsprekt. Tot een gebed waarin waarlijk de ziel zich uitsloft voor den Heilige.

Daarvoor laat God ons dan tijd. Op eens kan dit niet. Als hij terstond toetrad, zou er geen gebedsleven in ons ontwikkeld, zou geen enkel gebed in ons gehelligd worden.

Onkruid, dat tusschen onze gebeden opschiet, moet eerst uitgeweid. Alsterlijk schadelijk insect dat er in kroop, moet weggenomen. En het gebed moet zich louteren, moet zich heiligen, moet in hemelachen zin door het geloof rijpen kunnen.

Daarom laat Hij ons dan een tijdlang aan onszelf over, om door druk de boter uit de melk voort te brengen.

En is dan eindelijk ons gebed genoeg gevor-
derd, om als een gebed van Gods heiligen op het altaar te kunnen gedragen worden, dan ja, wendt Hij zich weer tot uw gebed; en dankt gij uw Vader in de hemelen, dat Hij u in die heilige school des gebeds geleid heeft.

Dr. A. KUYPER, De Gemeene Gratie.

Het eerste deel van dit premiewerk voor abonné's op „De Heraut” (waarop de teekening d.d. 17 Juni 1901 werd gesloten) ligt ter verzending gereed.

De teekeningen, die ons minstens 3.— voor elk door hen aangevraagd exemplaar zonden, zullen binnen enkele dagen dit is deel ontvangen.

Hun, die ons tot op heden of niets, of een onvoldoend bedrag deden toekom-
men, herinneren wij de voorwaarde van teekening, waarbij werd bepaald dat slechts zij deze premie zouden kunnen ontvangen, die zich verbonden zorg te dragen dat vóór uit September 1902, 1903 en 1904 telkens minstens 4 kwartalen ad / 0.75 per ex. zouden voldaan zijn, zoodat op die data voor elk dan te verschijnen deel van hen / 3.— in ons bezit zou zijn.

Inteekenaren, die aan deze voorwaarden nog niet voldeden en wien wij dus het gereed liggende is deel niet kunnen zenden, verzoeken wij, ons nu onverwijld het verschuldigd bedrag te doen toekomen. Mochten abonné's 1 November 1902 aan dit verzoek geen gevolg gegeven hebben, dan zien wij ons genoodzaakt bij hen, met verhooging van kosten, over het ons komend bedrag te beschikken.

Van de inteekenaren in het buitenland zullen wij gaarne boven het teekengeld, voor extra francatuur der 3 deelen, ont-
vangen 3 X / 0.50 = / 1.50 per aange-
vraagd ex.

Nog zij bericht, dat geen gebonden ex-
voorradig zijn, doch dat later tegen een
dan vast te stellen prijs, losse banden
zullen verkrijgbaar gesteld worden.

De Administratie.

October 1902.

Amsterdam, 17 Oct. 1902.

De Vrije Universiteit.

Nu de dies natalis der Vrije Universiteit weder aanbreekt, is ook het oogmerk ge-
komen, waarop in een openbare zitting van den Senaat, die Maandag 20 October des namiddags te twee ure in het Gebouw van de Maatschappij voor den Werkenden Stand zal plaats vinden, de afgetrede Rector Dr. W. Geesink, na het houden eener redevoering, het Rectoraat zal overdragen aan den Hoogleraar Dr. H. H. Kuyper.

Een terugblik op het levensjaar, dat achter de Vrije Universiteit ligt, geeft ook ditmaal stof tot dankbaarheid. Het klein getal harer Hoogleraren werd althans niet verminderd. Een tweetal harer leerlingen promoveerden op dissertaties, die ook buiten onzen kring met lof vermeld worden. En aan Prof. Woltjer viel de onderscheiding ten deel niet alleen van een mandaat voor de Eerste Kamer, maar ook van het lidmaatschap der Koninklijke Academie van Wetenschappen. Een dubbele eer, die daarom door ons te hooger geschat wordt, omdat zij aan dezen kundigen paedagoog en be-
slist Calvinist de gelegenheid biedt, ook op een terrein, dat buiten de Universiteit ligt, voor onze beginselen op te komen.

Wel blijft het een schaduwzijde, dat het kerkelijk vraagstuk der opleiding op de Arnhemse Synode niet werd opgelost en daardoor op theologisch gebied de krachten versnipperd blijven, maar de actie, die aan de Synode voorafging en op de Synode werd voortgezet, leverde toch geen geringe winste voor de Vrije Universiteit op. De beschuldiging, dat de Vrije Universiteit van geen zeggenschap der kerken over haar Theologische faculteit weten wilde, werd met de meest afdoende feiten weerlegd. Het vertrouwen der kerken in de Vrije Universiteit werd door de zeer conciliante houding harer hoogleraren in niet geringe mate bevestigd. En de Arnhemse Synode sprak niet alleen zoo beslist mogelijk de wenschelijkheid eener universitaire opleiding harer a.s. dienaren uit, maar toonde ook door haar besluit inzake de collecten, dat zij aan de Theologische faculteit gelijke rechten wilde geven als aan de Theologische school te Kampen.

Gelijk wel vanzelf spreekt, legt dit aan de Universiteit de verplichting op om o' harerzijds naar een meer normaal verband met de Gereformeerde kerken te streven. De overtuiging, dat het thans bestaande contract niet voldoende is, is algemeen. Indien het onmogelijk blijkt dit normaal verband te krijgen in den weg van ver-
eeniging met de Theologische school, dan zal de Universiteit zelf er toe moeten komen, om het vraagstuk principieel op te vatten en aan de Generale Synode een zeggenschap in zake de benoeming en het toezicht op leer en leven der hoogleraren in de Theologie aan te bieden, waardoor de rechten der kerken voldoende gewaarborgd worden.

Ook wat haar staatsrechtelijke positie betreft, mag voor de toekomst goede hope gekoesterd worden, nu de Regeering in haar Troonrede toezegging deed, dat nog in dit zittingsjaar de vrijmaking ook van het Hooger Onderwijs zal worden doorge-
zet. Al voegt het ons niet, op de plannen der Regeering vooruit te loopen, toch ligt het in den aard der zaak, dat tot deze „vrij-
making” ook behooren zal het teekenen van het effectus civilis aan de wetenschap-
pelijke graden door de Vrije Universiteit verleend, zoodra deze voldoet aan de waar-
borgen, die de Overheid voor deze publieke erkenning stelt.

Zoo treedt de Vrije Universiteit een nieuwe fase van haar bestaan in. Ze begon met in haar statuut haar onafhankelij-
keheid van staat en kerk te proclameeren en ze moest dit doen om het be-
ginsel van de vrijheid der wetenschap hoog te houden. Maar nu ze allengs in de kerk en in de maatschappij een zelfstandige positi-
e zich veroverde en niet bevestigd behoeft te zijn, dat het palladium der vrijheid haar ontfond zal worden, komt ze voor de vraag te staan, hoe ze met behoud harer onaf-
hankelijkheid hare verhouding regelen zal tot den staat en tot de kerk, de beide machten, die het publieke leven be-
heerschen.

Verhoogde krachtsinspanning zal daarbij van haar voorstanders worden geëischt. Uitbreiding van het getal harer hoogleraren is wel de eerste voorwaarde voor nieu-
wen bloei. Niet zonder blijdschap zal daarom het bericht vernomen worden, dat de Hoogleraren Bavinck en Biesterveld aan Directuren gemeld hebben, dat zij de benoeming aan de Vrije Universiteit aan-
namen. Ook voor de andere faculteiten zal het, naar wij vertrouwen, wel geen jaar duren, dat er benoemingen worden gedaan. Maar deze uitbreiding van het aantal hoog-
leraren eischt versterking van de inkom-
sten der Universiteit. Zonder krachtigen finantieelen steun van ons Gereformeerde volk kan de Universiteit aan haar hooge roeping niet beantwoorden.

Toch ligt de bron van haar kracht niet in haar hoogleraren, noch in de sympathie van het volk, maar in de hulpe van dien God, Wiens naam zij op de erve der weten-
schap berijdt.

Indien Hij het huis niet bouwt, dan is alle menscheleke arbeid te vergeefs. Daarom gaat ook ditmaal aan de over-
dracht van het Rectoraat een bidstond vooraf, die Vrijdagavond in de Keizersgrachtkerk

door Ds. W. H. Gispen van Baarn zal worden geleid en waar de zegen Gods over onze Hoogeschool bij vernieuwing zal worden afgebeden.

Een buitengewone Synode.

Met opzet heeft de Heraut zich dusver onthouden van een bespreking van hetgeen te Arnhem inzake de opleiding is geschied. De besluiten der Synode waren duidelijk genoeg en behoeften geen commentaar. Te jammeren over het feit, dat de zoo vurig gewenschte eenheid van opleiding niet ver-
kregen werd, baatte even weinig als een juichkreet over de besliste voordeelen, die de thans geïndigde worsteling aan de Vrije Universiteit bracht. Met napleiten komt men geen stap verder. En al wat de broederen prikkelen kon, moest als contrabande worden geweerd.

Nu echter van verschillende zijden in de pers en op kerkelijke vergaderingen wordt aangedrongen op het aanroepen eener nieuwe Synode, die nogmaals het vraagstuk der opleiding terhand neemt en zoo mogelijk het te Arnhem aangenomen Concept-Bavinck-Rutgers effectueert, mag de Heraut niet langer het stilzwijgen bewaren. Te minder, omdat reeds publiek het vermoeden werd uitgesproken, dat deze actie van de Vrije Universiteit uitging en het haar toelag was, om de vereeniging der beide scholen des-
noods met stemmenmeerderheid te for-
ceeren.

Deze gedachte is ten eenenmale onjuist. Wat in Kerkbodes en kerkelijke vergade-
ringen desaan gaande geadviseerd werd, stond met de Vrije Universiteit in geen het minste rapport. En men zal wel doen niet ook in de toekomst niet alles wat door ons bevriende organen geschreven wordt, als uiting van hetgeen de kring der Universiteit wensch, aan te zien. Wanneer de Vrije Universiteit behoefte gevoelde om in deze omstandigheden een beslist advies te geven, dan zou zij dit door middel van haar eigen hoogleraren doen.

Niet als orgaan van de Vrije Universiteit, maar als kerkelijk blad wenschen wij daarom de vraag te bespreken, of het saamroepen eener buitengewone Synode een doeltreffend middel kan zijn om aan de moeilijkheden, waarin onze kerken thans verkeeren, een einde te maken.

Wij stellen daarbij voorop, dat het saam-
roepen van zulk een Synode zeker niet in strijd is metgeen de Generale Synode te Arnhem besloten heeft. In afwijking van hetgeen tot dusverre regel was, heeft deze Synode bepaald, dat de roepende kerk mach-
ting verkeer een buitengewone Synode saam te roepen, wanneer dit door twee Provinciale Synodes werd verlangd. De Synode stelde dus zelve de mogelijkheid, dat zulk een buitengewone Synode noodzakelijk zou kunnen zijn. En wie voor zulk een buitengewone Synode ijvert, is formeel vol-
komen in zijn recht.

De vraag kan dus alleen zijn, of zulk een buitengewone Synode profijtlijk is voor de kerken zelve; m. a. w. of zulk een Synode eenige kans biedt, dat onze kerken uit de impasse komen, waarin ze zijn ge-
raakt. Een da capo van wat te Arnhem geschied is, wensch niemand. Het zou niet alleen tijd- en geld-verspillen zijn, maar het zou de eere onze kerken te na komen, wanneer een nieuwe Synode na een vruch-
teloos debat van wekenlang tot dezelfde uitkomst leiden moest. We zouden daar-
mede een manfluiting worden voor de wereld, die reeds nu den spot drijft met een Synode, die wel besluiten neemt, maar deze besluiten niet durft uitvoeren.

Nu ligt op zichzelf zeer zeker het geval zich denken, dat de kerken, wier afge-
vaardigden op de Arnhemse Synode weigerden zich met het besluit der Synode te conformeren, deze houding hunner af-
gevaardigden afkeurden en wel bereid waren met het voorstel-Bavinck-Rutgers mee te gaan. Op vroegere Synodes heft men zelfs wel eens den regel gevolgd, om afgevaardigden, die weigerden met een Synodaal besluit mee te gaan, eenvoudig naar huis te zenden en de kerkelijke vergaderingen, die ben deputeerden, gelast andere afgevaardigden te zenden. Indien dan ook na afloop der Generale Synode de kerken in Groningen, Overijssel, Noord-Brabant, Limburg en Zeeland ter-
stand de classieke vergaderingen hadden saamgeroepen en op haar verzoek twee Provinciale Synodes de kerk van Utrecht hadden uitgenoodigd een nieuwe Synode uit te schrijven, dan zouden wij in dezen loop der zaken ons van harte verblijd hebben, en deze nieuwe Synode had dan met voldoende eenparigheid het Arnhemse besluit kunnen uitvoeren.

Want wel is de opmerking hier en daar gemaakt, dat door de motie van Schelven het aangenomen Concept-contract voor goed van de Synodale tafel is en een nieuwe Synode met dit voorstel Bavinck-Rutgers zelfs niet rekenen mag, maar deze opmerking snijdt o. l. geen hout.

Ze zou juist zijn, wanneer dit voorstel een voorstel gebleven ware en in den loop der discussie, hetzij door de voorstellers zelf, hetzij door een motie der vergadering, van de Synodale tafel was afgenomen; het maakte dan geen „voorwerp van beraadslaging” meer uit en alle verdere discussie over dit voorstel ware ongeoorloofd. Maar zoo was de loop der zaken niet. Hoewel de voor-
stellers na de behandeling der artikelen uitermoe-
dig goed wisten, dat de minderheid in haar obstructie zou volharden, en de uit-
voering van het besluit daardoor onmogelijk zou worden, hebben zij toch de Synode bij eindstemming over het voorstel laten be-
slissen, opdat het ingediende voorstel niet langer als hun voorstel, maar als besluit der Synode zou worden geboekt. Daardoor werd het een daad der Gereformeerde Kerken, die niet meer ongedaan te maken is. Geen daaropvolgende motie is ooit in staat de morele betekenis van zulk een wettig

genomen besluit te verzwakken. Het feit blijft, en daarin ligt de betekenis van deze daad ook voor de toekomst, dat de Gereformeerde kerken in Synode vergaderd ver-
klaard hebben; 1°, dat de vereeniging der beide scholen, om tot eenheid van opleiding te komen, dringend gewenscht was; 2°, dat de kerken in de zedelijke verplichting, die uit het beding in 1892 aangegaan voort-
vloeide, geen beletsel zagen om de vereeni-
ging tusschen de beide scholen tot stand te brengen op de wijze, die in dit besluit aan-
gegeven werd.

De motie-van Schelven heeft dit gewich-
tige besluit niet te niet gedaan, maar alleen geconstateerd, dat het wegens de oppositie der minderheid niet uitgevoerd kon worden. Waar tot de aanneming dezer motie zoo geheel verschillende motieven hebben mee-
gewerkt, daar mag deze motie zeker niet uitsluitend beoordeeld worden naar de in-
tentie van den voorsteller of naar een woordenwisseling, die tijdens de discussie plaats greep. Bindend is alleen de inhoud dezer motie, die door de meerderheid aangenomen werd. En in deze motie wordt met geen woord gezegd, dat het van te voren genomen besluit nu te niet werd gedaan of nooit meer aan de orde mocht komen. Er staat alleen, dat de „Synode het niet raad-
zaam achtte onder de gegeven omstandig-
heden de vereeniging der beide scholen tot stand te brengen.” Uit deze motie zelf volgt dus veel, dat wanneer de omstandigheden veranderen, de zaak opnieuw aan de orde kan worden gesteld. Het zij dan in den vorm van het aangenomen Concept-contract of op soortgelijke wijze.

Nu is de tijd, die na de Arnhemse Synode verliet, zeker nog te kort om een oordeel te vellen over de vraag, of de ge-
zindheid der kerken veranderd is. De meeste classieke vergaderingen kwamen nog niet saam. De mogelijkheid is daarom nog niet buitengesloten, dat de precieze toestand, waarin de Theologische School verkeert, de oogen opent voor het gevaar, waarin juist de voorstanders der School haar ge-
bracht hebben, en er alzoo een gemeen-
schappelijke actie komt, om een nieuwe Synode saam te roepen. Deze Synode zal dan geheel vrij zijn. Aan de besluiten harer voorgangers is geen Synode ooit in absolu-
teten zin gebonden. Ze kan het reeds aan-
genomen besluit der Arnhemse Synode opnieuw bekrachtigen en uitvoeren, maar ze kan even goed dit besluit wijzigen. Alles hangt daarbij af van de omstandigheden, die zich dan zullen voordoen, en daarover valt vooruit niets met zekerheid te zeggen.

Voorzover men thans oordeelen kan, wijzen de teekenen der tijden echter niet naar een dergelijke bevredigende oplossing heen. Het thans openbaar gemaakte manifest van het Utrechtsche comité getuigt allerminst, dat men tot verzoening bereid is. Veel-
schijnt alles er op te duiden, dat men in de kerken een bond organiseert, om zelfs al besluit een nieuwe Synode de Theologische School met de Vrije Universiteit te vereeni-
gen, dan toch de School in stand te hou-
den als „eigen richting” van een deel der kerken. Nu dit plan, dat reeds lang in het geheim broedde, zekere publiciteit er-
langde, is de toestand geheel veran-
derd en dringt zich almeer de vraag op, of de oplossing van dit vraagstuk niet in een geheel anderen weg moet gezocht worden. Een contract, waarbij de Vrije Uni-
versiteit zoo belangrijke concessies te doen heeft, zou sans rime ni raison zijn, wan-
neer de beoogde eenheid van opleiding daardoor ten slotte toch niet verkregen werd.

Zonder daarom thans reeds beslist ons oordeel uit te spreken, schijnt het ons niet op den weg der Vrije Universiteit te lig-
gen, om op het bijeenroepen eener buiten-
gewone Synode aan te dringen. Indien er een actie in die richting komt, moet ze nor-
maal uitgaan van de kerken, en wel inzon-
derheid van die kerken, die dusver tegen de vereeniging der beide scholen zich heb-
ben verzet, en daardoor de uitvoering van het Arnhemse besluit hebben belet.

Een geheel andere vraag is natuurlijk of curatoren en deputaten, door de Generale Synode aangewezen om hoogleraren aan de Theologische School te benoemen, de verantwoordelijkheid op zich durven nemen, verbonden aan de vervulling van de drie vacatures, die straks aan de Theol. school zullen ontstaan.

Gelijk vanzelf spreekt, zullen wij ons echter in deze teedere zaak van elk ongevraagd advies onthouden. Het ligt zeker niet op den weg der kerkelijke pers, om aan deze man-
nen voor te schrijven, hoe zij te handelen hebben. De Generale Synode schonk hun een post van groot vertrouwen, en zij zullen naar plicht en geweten hun voorschrijft heb-
ben te handelen. Hun beslissing kan met ge-
rustheid worden afgewacht. Eerst nadat deze deputaten, die 31 October saamenkomen, een besluit genomen hebben, zal er helderheid in den ingewikkelde toestand komen.

Het echt Menscheleke.

In de bibliotheek van Christelijke litera-
tuur, die de uitgever D. A. Daamen te Rotterdam ons brengt, verscheen onder bovenstaand titel een populaire studie van Prof. Biesterveld, waarin deze vaardige stylist den roem handhaaft, dat hij in aan-
genamen vorm en schoone taal veel wat de volle belangstelling verdient onder ons volk weet te brengen.

De titel van dit werk mag op het eerste hooren iets vreemds hebben. Wij gerefor-
meerden worden gewoonlijk voorgesteld als alleen op te gaan in abstracte speculaties, in puriteinsche precisieheden en in het zoeken van hetgeen boven en buiten de menscheleke natuur ligt. Voor onze car-
riatuur-teekenaars is het echt-gereformeerde en het echt-menscheleke een onverzoenlijke tegenstelling. En het is dan ook volkomen

te begrijpen, het-
lijke Coura-
Theologie nie-
tuur-voorstell-
lijk schudde-
een boek sel-
sarianisme, mi-
menscheleke

Zulk een-
door heel ons
ingenomenheit
juist, hoe go-
terveld dit
echt-menschele
niet in strijd
wordt boven
Christendom i-
deel, wie beg-
wie in Christ
raadsliden des
God voor he-
handhaaft, de
God in de be-
best tot ont-
heerlijst ont-
Het is deze
in deze stu-
wordt het v-
Heidenom ge-
niteit niet v-
woord getoets
op de vraag i-
en dat evenm-
menscheleke
wordt dan ge-
alleen door h-
en hoe rijke
Christelijke l-
leven wordt.

Ook al zou
bij de iteen-
een vraagteek-
niets te kort
deze schoone
beginsel. Als
wij onzen leze-
den invloed i-
kunst zegt:

Naast de wet
de Kunst.

God de Heer
een rijkdom van
schoonheid, is,
voor het zinn-
alleen door de
Serafs en Cheru-
onniddelelijk ge-
zine heerlijkheid
der schepselen i-
niet heeft gefort-
werk Gods, en
verschijnt God
lijkheid op zijn
gemeente Christ
met het konings-
kassie welrieken

Tegenover die
en zoekt in zijn
die door i-
lichaam, weer,
moet zijn in i-
aangezicht in g-
ook het ideale
kunstwerken na-
door harer scho-
het aesthetisch i-

Een recht ko-
geest. En dan n-
gevoel of alleen
De kunstenaar i-
ideaal zoeken te
stond, toen hij
legde voor aller
heid op de Sch-
keel van den v-

de gevederde s-
den Schepper t-
reiniging der zi-
de verheerlijkte
sprekt dan van
dikwerf het lev-
vervult. De kun-
verloren paradijs
het herwonnen i-

Daarom mag
tinten opgaan,
waad van een o-
voor den kunst-
maktent zij naar
aan hare heilige

Heeft de kun-
heerlijkheden Ge-
dat in schoone
woord, palet of
zijn om zoó die
ook anderen ze-
en op hun leven

Het verneder-
sin allen te di-
aan de kunst v-
in het bloemstap-
en door het hee-
ziel stemt tot v-

Als de kunst-
zal zij alle valse
de ware realiteit
keikhed afbee-
maar gedoopt in
het echte ideaal.

Het realisme,
lijke dagen bij v-
is een caricatu-
de echte kunst
waschende en
weergeven; de
maatschappij toe-
uit; een mestva-
afbeelden, alleen
en werkelijkheid

een doen moge
menschensoort
zich met de zen-
echte kunst is
lagen tot de veil-
van de vrouw, i-
bestemming zoel

Nadat verwo
Heidenwereld
roeping niet ko-
Christelijke ku-
wordt kort he-
dezer kunsten i-

Niet het mi-
de muziek, het
gezegd wordt: